

Innst. S. nr. 186.

(1998-99)

Innstilling fra kommunalkomiteen om forslag fra stortingsrepresentant Karin Andersen om rett til dekning av nødvendige utgifter til hjelpemidler, skolemateriell og utgifter knyttet direkte til godkjent attføringsopplegg.

Dokument nr. 8:33 (1998-99)

Til Stortinget.

SAMMENDRAG

I dokumentet fremmes følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen endre forskrift av 30. september 1993 om attføringsstønad slik at utgifter til skolebøker og skolemateriell knyttet til godkjent attføringsopplegg, dekkes også når de overstiger gjeldende årssats i Statens lånekasse for utdanning."

Stønaden til bøker og materiell for personer som deltar i aktive attføringstiltak følger satsene i Statens lånekasse for utdanning og er for skoleåret 1998-99 satt til kr 5 000 for høyskoler/universitet og kr 2 500 for videregående skole. Ved noen få skoler godkjenner Statens lånekasse noe høyere beløp. For trygdede med funksjonshemming finnes unntak fra regelen.

Den som går på yrkesmessig attføring har av helsemessige grunner måttet skifte yrke. Helsemessige grunner vil derfor også begrense yrkesvalget i framtiden, uten at det dermed er snakk om en funksjonshemming. Å finne et egnet yrke som lar seg forene med disse begrensningene blir derfor viktig.

I enkelte utdanningsløp, som er godkjent som attføringsopplegg, er kostnadene større enn kr 5 000 som er standardbeløpet. Dette kan bety en uoversiktlig kostnad for personer med dårlig råd.

Det er av stor viktighet både for den enkelte og for samfunnet at realistiske og gjennomførbare attføringsopplegg blir fullført og ikke stopper opp. Forslagsstilleren peker på at en attføringssøker kan sies å være i en annen og langt vanskeligere situasjon enn andre som tar utdanning for å bedre sine konkurransemuligheter på arbeidsmarkedet. Dette må regelverket ta høyde for.

En endring som kan bidra til å øke muligheten for flere til å fullføre godkjent og påbegynt attføringsopplegg, vil være at staten dekket faktiske kostnader til det

godkjente attføringsopplegget, eventuelt etter regning som er attestert av angjeldende skole. Dette vil ikke føre til store kostnader og vil ikke gjøre saksbehandling krevende med bruk av skjønn i og med at opplegget allerede er godkjent av attføringsmyndighetene.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til brev av 27. april og 14. mai 1999 fra Arbeids- og administrasjonsdepartementet. Der går det fram at det sjelden er behov for tilleggsytelser utover Lånekassens satser. Det blir videre fra departementet vist til at en ytelse i forhold til dokumenterte utgifter ikke vil være et incitament til å benytte billig eller brukt undervisningsmateriell. Prinsippet om likebehandling i forhold til andre grupper som tar utdanning tilsier også at forslaget avvises.

Mulighetene for tilleggsytelse eksisterer allerede. Det kan reises spørsmål om tilleggsytelser skal gis i form av lån eller stipend. Det er viktig at det eksisterer muligheter til finansiering av studieretninger med særlig høye utgifter til undervisningsmateriell, samtidig som ytelsene ikke skal dekkes etter regning.

Flertallet vil understreke viktigheten av at de offentlige etater som forvalter denne ordningen har tilstrekkelig kjennskap til den, og at denne kunnskapen blir formidlet til personene på attføring.

På denne bakgrunn foreslås forslaget avvist.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti vil vise til begrunnelsen som er gitt i forslaget. Konkret erfaring med dagenes ordning viser

at det i enkelttilfeller ikke gis tilstrekkelig økonomisk støtte til å få gjennomført godkjente attføringsopplegg.

Dette medlem viser til at Arbeids- og administrasjonsdepartementet i brev til komiteen av 27. april 1999 opplyser at lærestedene kan søke Statens lånekasse for utdanning om adgang til å benytte høyere satser. I slike tilfeller følger Arbeidsmarkedsetaten Lånekassens satser. Dette er en sats på kr 5 000. Og det finnes ikke noe ut over det. Derfor blir søknader om økt støtte til skolemateriell over denne summen avvist, på tross av at utdanningsopplegget er godkjent som attføring.

Dette medlem vil peke på at målet med attføring er å få folk i jobb og da må hovedfokus være på at opplegget gir den det gjelder en reell mulighet til å komme i jobb. Å legge vekt på og utforme regelverk med snevre kostnadsrammer til skolemateriell synes derfor helt uhensiktsmessig i forhold til målet. Utgifter til attføringen må sees i forhold til utgifter samfunnet ellers ville få ved at personen ikke blir attført og blir varig trygdet. Utgifter til å gjennomføre attføringen generelt kan være store, men de utgiftene forslaget refererer til vil være småpenger i sammenligning. For den enkelte derimot kan en utgift på kr 2-3 000 være uoverkommelig. Departementet bekrefter også i sitt svar at dette kun dreier seg om få personer og derfor vil ikke en oppmyking av disse reglene få noen økonomisk betydning.

Dette medlem vil også vise til at det enkelte attføringsopplegg må godkjennes av myndighetene. Dette sikrer at Arbeidsmarkedsetaten må vurdere utgifter knyttet til opplegget samlet. Dette medlem finner det lite hensiktsmessig at de få enkeltopplegg som koster noe mer enn det satsene gir rom for, skal risikere å bli avbrutt eller ikke påbegynt fordi den personlige økonomien hos den som skal attføres er dårlig. Å henvise til å låne i Statens lånekasse kan være en løsning for noen, men for mange vil utsikten til økte låneforpliktelser i en fra før usikker livssituasjon vesentlig øke risikoen for avbrudd.

Dette medlem mener regelverket slik det nå er, er helt i strid med arbeidslinja. Nå må det vises langt større vilje fra myndighetenes side til å fjerne urimelege og uhensiktsmessige regler som hindrer gjennomføring av attføringsopplegg og derigjennom mulighet til å komme i jobb. Små utgifter på kort sikt må veies mot risiko for store utgifter på lang sikt.

Dette medlem fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen endre forskrift av 30. september 1993 om attføringsstønad slik at utgifter til skolebøker og skolemateriell knyttet til godkjent attføringsopplegg dekkes, også når de overstiger gjeldende årssats i Statens lånekasse for utdanning."

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:

Stortinget ber Regjeringen endre forskrift av 30. september 1993 om attføringsstønad slik at utgifter til skolebøker og skolemateriell knyttet til godkjent attføringsopplegg dekkes, også når de overstiger gjeldende årssats i Statens lånekasse for utdanning.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til det som står foran, og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument nr. 8:33 (1998-99) - Forslag fra stortingsrepresentant Karin Andersen om rett til dekning av nødvendige utgifter til hjelpemidler, skolemateriell og utgifter knyttet direkte til godkjent attføringsopplegg – avvises.

Oslo, i kommunalkomiteen, den 19. mai 1999.

Sylvia Brustad,
leder.

Sverre J. Hoddevik,
ordfører og fung. sekretær.